

темах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації»; «Стаття 362. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї»; «Стаття 363. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється».

Отже, юридична відповідальність поліцейських є невід'ємною гарантією кожного громадянина на вільне одержання, використання, поширення, зберігання та захист інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів, а також важливим засобом забезпечення законності та дисципліни в поліцейській діяльності.

---

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379.

2. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650.

3. Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України: наказ МВС України від 12 грудня 2009 року № 436 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1256-09>

Бурняшова Владислава

студентка 2 курсу юридичного факультету

Науковий керівник:

Андрієвська Людмила Олексіївна

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ СПАДКОВОГО ДОГОВОРУ

Спадкове право – це те що завжди є актуальним і цікавим для будь-якої особи, адже майже кожен зустрічається із спадковим правом у своєму житті. Інститут спадкового права один із найстаріших правових інститутів у світі та й і в Україні. Досить давно існує в нашому законодавстві, проте поряд з ним в Україні з'явився відносно новий правовий інститут - спадкового договору, який було закріплено в Цивільному кодексі України (далі ЦК України) від 16.01 2003 року і став новелою в цивільному законодавстві України. Сутність спадкового договору полягає у тому, що одна сторона (набувач) зобов'язується виконувати розпорядження другої сторони (відчужувача) і в разі

його смерті набуває право власності на майно відчужувача відповідно до ст. 1302 ЦК України.

Актуальність даної теми зумовлена тим, що не існує єдиної думки серед науковців щодо проблем спадкового права. Наприклад В. Васильченко і С. Мазуренко зазначають, що спадковий договір потребує вдосконалення. А Т. Коваленко, виступає противником закріплення в ЦК України глави 90 «Спадковий договір», в той час З. Романовська є прихильником цієї юридичної конструкції.

Положення про спадковий договір закріплене у книзі ЦК України, яка присвячена спадковому праву, проте чи дійсно таке розташування є обґрунтованим, адже законодавець чітко визначає, що спадковий договір не є підставою спадкування. Тому існує необхідність в вираженні ознак, які притаманні спадковому договору і відмінність його від заповіту.

Спадковий договір є договором за життя, а не на випадок смерті як заповіт, оскільки встановлює зобов'язальні відносини, а не спадкові. За цим договором відчужувач не може його змінити чи скасувати, а також будь-яким чином протягом свого життя розпоряджатися відчуженим майном, якщо інше не передбачено договором або законом. Розірвання спадкового договору можливе лише за умови, що набувач не виконує розпоряджень відчужувача. При цьому, якщо виконання таких дій покладено на набувача лише після відкриття спадщини, то спадковий договір у цьому випадку взагалі неможливо розірвати. Зазначене положення щодо неможливості одностороннього розірвання договору є особливістю саме зобов'язання і не може відповідати із положеннями про заповіт [2, с. 976].

Не існує єдиної думки й про те, чи є спадковий договір оплачуваним договором, хоч положення глави 90 ЦК України і зазначають, що набувач здійснює покладені на нього договором обов'язки за свій рахунок, і не має права на відшкодування витрат та сплату винагороди за рахунок майна, призначеного йому відчужувачем. Проте набувач у разі смерті відчужувача набуває права власності на майно, що визначене договором, та виконує певні зобов'язання, тобто одна сторона (набувач) виконує ряд зобов'язань, які можуть проявлятися як і в наданні певних послуг так і в виконанні робіт, а друга сторона (відчужувач) зобов'язується оплатити ці дії майном, що зазначене в договорі.

Спадковий договір є підставою виникнення алеаторних зобов'язань, тобто таких, за яких обсяг прав і обов'язків точно наперед невідомий. Набувач не знає наперед суму витрат; перелік дій, які йому доведеться здійснити, так само, як не знає, якою буде вартість майна на момент переходу права власності до нього[3]. Також у спадковому договорі існує алеаторний ризик, адже набувач може померти раніше відчужувача і не набути майна, яке б мав набути. Також існує можливість того, що відшкодоване майно не компенсує витрат

Спадковий договір є довготривалим договором, оскільки укладається

на строк до смерті відчужувача, а інколи навіть і більший. І не існує можливості його розірвання із сторони набувача, а якщо дії набувача можливі лише після відкриття спадщини, то розірвання договору стає не можливим.

Досить неоднозначним питанням є визнання спадкового договору одностороннім чи двостороннім. А. Гусева зазначає, що він є односторонній, аргументуючи тим, що з моменту укладення договору в набувача виникають обов'язки вчинити певні дії в інтересах відчужувача, а відчужувач має право вимагати виконання дій, передбачених договором. Цю ж позицію відстоює В. Ромовська, вважаючи, що з моменту укладення договору в набувача виникають обов'язки вчинити певні дії в інтересах відчужувача, а відчужувач має право вимагати виконання дій, передбачених договором і не має обов'язків. На її думку спадковий договір, будучи двостороннім правочином, одночасно є одностороннім договором[4,с.6]. Проте, на нашу думку, спадковий договір є двостороннім, оскільки він має дві сторони – відчужувача та набувача, в них є взаємні обов'язки.

Отже, спадковий договір суперечна конструкція, яка досі викликає дискусії і суперечки серед науковців. Не існує єдності серед ознак і властивостей спадкового договору, приналежності його до книги спадкового права. На нашу думку спадковий договір, слід відносити до зобов'язальних договорів та виділяти такі ознаки, як оплатний, двосторонній, алеаторний, довготривалий із ускладненим процесом розірвання договору. Також можна зазначити, що це договір за життя, а не на випадок смерті.

---

1. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України від 03.10.2003, 2003 р., № 40.

2. В. Стрижак, Ю.Ю. Рак Правова характеристика спадкового договору [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/Admin/Downloads/FP_index.htm_2013_1_161.pdf

3. А. Гусева Спадковий договір : юридична характеристика. Усунення від права на спадкування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.obljust.dp.ua/bulletin02.pdf>

4. Ромовская З. В. Проблемы наследственного договора / З. В. Ромовская // Юридическая практика. - 2003. - №44. - С. 14-21.